

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Філологічний факультет

Кафедра української і зарубіжної літератури

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Завідувач кафедри

Акулова / Акулова Н.Ю.
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ

(повна назва навчальної дисципліни)

для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u> (шифр і назва галузі)
Спеціальність	<u>014.01 Середня освіта. Українська мова і література</u> (шифр і назва спеціальності)
Освітня програма	<u>Середня освіта. Українська мова і література.</u> <u>Англійська мова і література</u>

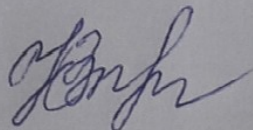
Мелітополь, 2021

Розробники: Н.С. Мажара, асистент кафедри української і зарубіжної літератури

У Робочій програмі до певних тем використано методичні матеріали Н.В. Зайдлер, кандидата філологічних наук, доцента кафедри української і зарубіжної літератури (Зайдлер Н.В. Методичні рекомендації, матеріали та завдання для семінарських занять і самостійної роботи студентів до курсу «Літературне краєзнавство». Мелітополь: МДПУ, 2004. 46 с.)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис)

О.В. Коваль

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014.01 Середня освіта. Українська мова і література Освітня програма Середня освіта. Українська мова і література Англійська мова і література	Обов'язковий	
Блоків – 2 у тому числі: курсозна робота – навчальна практика –		Рік підготовки:	
		1-й	-
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		I	-
		Лекції	
		16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		28 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Навчальна практика	
		-	-
	Самостійна робота		
	46 год.	-	
Тижневих годин 1/2	Вид контролю залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 44/46

2. Мета освітнього компонента

Метою ОК є формування у здобувачів вищої освіти глибокого розуміння основних тенденцій розвитку літератури Мелітопольщини ХХ – початку ХХІ ст. у контексті загальнонаціональних літературних особливостей, що передбачає вивчення життєвого і творчого шляху мелітопольських митців слова та освоєння художньо-стильових особливостей їхнього доробку. Основними завданнями: розкриття закономірностей становлення та розвитку літератури Мелітопольщини; формування навичок аналізу специфіки літературного ландшафту рідного краю; осягнення ідейно-сміслової палітри художніх творів мелітопольських письменників з урахуванням культури та історії регіону; сприяння виробленню у здобувачів вищої освіти власних поглядів на явища літературного процесу, вільних від ідеологічної заангажованості та спрямованих на сприйняття естетичної самоцінності літератури рідного краю; усвідомлення літератури Мелітопольщини як певного національного та історичного типу художньої творчості.

3. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування ОК:

– **Інтегральна компетентність.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філологічної освіти, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавчої та літературознавчої, а також педагогічної наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

– **ЗК 2.** Здатність усвідомлено засвоювати знання з дисциплін, передбачених навчальним планом, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії та культури, економіки, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.

– **ФК 1.** Здатність володіти методологічними і теоретичними основами філологічних наук, методик навчання української мови і літератури, базовими знаннями з української мови, теорії та історії української літератури, методик викладання української мови та літератури.

– **ФК 4.** Здатність розуміти природу художньої літератури як мистецтва слова; природу і світ літературно-художнього твору як головного об'єкта літератури; закономірності літературного процесу; функції художньої літератури; найзагальніші принципи та шляхи дослідження як літературного твору, так і літературного процесу.

– **ФК 5.** Здатність аналізувати тенденції розвитку української літературної творчості, розуміти її філософсько-естетичні основи, особливості літературно-художніх епох, процеси виникнення, становлення й змінності традицій в українській літературі.

– **ФК 8.** Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного

практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.

– **ФК 9.** Здатність аналізувати епічні, драматичні і ліричні тексти в цілісній єдності та в розрізі поглибленого літературознавчого аналізу окремих аспектів.

– **ФК 10.** Спроможність оцінити комунікативну і/або естетичну значущість художнього тексту; володіння навичками кваліфікованої інтерпретації різноманітних типів текстів, у тому числі й навичками розкривати їх смисл, простежувати зв'язки із культурно-історичним контекстом епохи, враховуючи різні форми і канали передачі й кодування інформації; володіння навичками зіставили мови культур і демонструвати взаємодію мистецтв та використовувати їх у педагогічній діяльності.

– **ФК 15.** Здатність виконувати власне дослідження, узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблематики; застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження у професійній діяльності.

4. Результати навчання

Програмні результати навчання (ПРН)

– **ПРН 5.** Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.

– **ПРН 15.** Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.

– **ПРН 17.** Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

– **ПРН 18.** Використовує гуманістичний потенціал української і зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

– **ПРН 31.** Здатний аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів.

– **ПРН 32.** Здатний організовувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.

5. Програма освітнього компонента

Вступ. Програма вивчення обов'язкового компонента «Література рідного краю» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта. Українська мова і література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014.01 Середня освіта. Українська мова і література». ОК передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти із зародженням та розвитком літературного процесу на Мелітопольщині з урахуванням регіональних

особливостей, з художніми пошуками місцевих письменників у царині поезії та прози, показ наступності традицій, що сприятиме розширенню уявлень про роль і місце літератури рідного краю в контексті загальноукраїнського літературного процесу та виробленню навичок пошуково-дослідної роботи.

БЛОК І. Становлення та розвиток літературного процесу на Мелітопольщині

ТЕМА 1. Загальний огляд літературного руху на Мелітопольщині: від витоків до сучасності

Регіональні особливості фольклору. Внесок Дем'яна Семенова у зародження літературного руху в Мелітополі. Становлення та творчі здобутки літературних гуртків довоєнного часу. Відновлення літературного руху в 60-70-х роках ХХ ст. Літературне об'єднання «Таврія» (нині – імені Павла Ловецького) як осередок літературного життя на Мелітопольщині у другій половині ХХ ст.

Дмитро Донцов – ідеолог українського націоналізму, публіцист, літературний критик. Специфіка праці «Ідеї Шевченка про Бога і націю».

Літературна діяльність Івана Корвацького. Внесок Івана Корвацького у розвиток літератури краю. Поезії «День», «Двуединость», «Ночные думы», «На склоне лет».

ТЕМА 2. Мелітополь як джерело натхнення українських письменників

Своєрідність історії та культури Мелітополя. Згадки про Мелітопольщину у творах відомих українських письменників-класиків (Олександр Довженко, Остап Вишня, Олесь Гончар, Юрій Яновський). Загальний огляд поезій мелітопольських митців, присвячених місту та городянам.

Творчість письменників – учасників визволення Мелітопольщини від німецько-фашистських загарбників. Микола Трублаїні. Уривок із книги «Оповідання про далеку північ» – «Сонце зникло». Абрам Кацнельсон. Поезія «Друзинам загиблих на війні друзів». Леонід Вишеславський – поет-академік. Вірші «Медовий город», «Мед». Олесь Жолдак. «Балада про залп».

Соломон Лазурін (Баєвський) – кінорежисер з Мелітополя. Внесок Лазуріна в розвиток вітчизняного кінематографу. Кінорежисерські «Глаза, которые видели», «Три комнаты с кухней», «Баштанская республика», «Интриган».

Григорій Чухрай – кінорежисер і літератор. Григорій Чухрай і Мелітополь.

Огляд кінематографічних робіт: фільми «Сорок первый», «Баллада о солдате», «Чистое небо», «Память». Оповідання «Детство» з книги «Моя война».

ТЕМА 3. Білінгвізм як ознака літератури Мелітопольщини наприкінці ХХ ст.

Історико-культурні передумови двомовності на Мелітопольщині.

Загальний огляд творчого доробку Володимира Гапоненка. Збірка «За вікнами немає ночі...». Доба козаччини у поезіях «Здається: не скорено моря»,

«Мрія». Тема батьківщини у поезіях «Озеро», «Дорога додому». Автобіографізм віршів «Елегія», «Постфактум».

Поетикальні особливості збірок Віктора Харіна: «Эхо», «Сердце на ладони», «Соловьиная трава», «Осенний полонез», «Живу во времени твоём», «Во имя Твое».

БЛОК II. Особливості літературного процесу на Мелітопольщині: тенденції, творчі процеси, актуальні процеси регіональної літератури

ТЕМА 4. Феномен Павла Ловецького

Загальний огляд життєвого шляху. Внесок у розвиток літературного процесу на Мелітопольщині. Павло Ловецький та Олесь Гончар. Перекладацька діяльність. Гімн природі у прозі митця: «На власні очі», «Перші стежки-доріжки», «Билиці з дивокраю» та ін. Пізнавальна цінність повісті «Гомін Зеленого Клину». Рецензенти Ловецького: А.Рекубрацький, М.Чабанівський, П.Ребро, І.Олексенко.

ТЕМА 5. Літературна творчість Домки Ботушанської: тематика, жанрове розмаїття, образи, специфіка поетичної мови

Особливості історичного розвитку Буковини першої половини ХХ століття. Доля письменниці – доля її поневоленого краю. Біографічні відомості про мисткиню. Літературна творчість Домки Ботушанської: тематика, жанрове розмаїття, образи, специфіка поетичної мови. Прозова спадщина авторки. Традиції Тараса Шевченка у творчості Домки Ботушанської.

ТЕМА 6. Світ поезії Івана Олексенка

Біографічні відомості про життя і творчість поета. Тематика творів Івана Олексенка. Розмаїття образів, пов'язаних із використанням народнопоетичних традицій. Художні особливості поетичного слова митця. Місце поезій, присвячених матері й Україні, у творчому доробку поета. Специфіка інтимної лірики митця. Аналіз поезій «Лист від матері», «Материн ранок», «Сповідь».

ТЕМА 7. Людина і поет Віктор Орлов

Поет Орлов – дитина воєнного лихоліття. Збірки поезій митця як відображення світогляду. Особливості стилю, провідні теми й образ лірики поета. Місце «вічних тем» у доробку митця. Реалізація творчого «Я» поета у збірці «Третья исповедь». Діяльність Віктора Орлова на посаді секретаря і голови літературного об'єднання ім. Павла Ловецького.

ТЕМА 8. Дитяча література як невід'ємна складова літератури Мелітопольщини

Поняття «дитяча література». Джерела та функції дитячої літератури. Наталія Мацієвська – мелітопольська казкарка: біографічні відомості та творчий шлях. Огляд поетикальних особливостей збірок «Мандрівка до країни Шоколадії», «Пригоди школяра Віті уві сні та наяву», «Мішок добрих казок». Казкотерапія як ефективний спосіб розвитку особистості. Загальний огляд казок-притч й оповідань для дорослих. Унікальність казок психолінгвістичного характеру у збірці «Казки для дружньої сім'ї».

ТЕМА 9. Поезія Світлани Аніщенко як ознака доби

Загальний огляд життєвого та творчого шляху поетеси. Тематика поезій збірки «Осінній синдром». Специфіка віршів-сповідей ліричної героїні. Основні мотиви збірки «Невагомість». Одвічна теми «відносин/взаємин» митця і суспільства у поезії «Сумний триптих». Концепт «кохання» в поезії Світлани Аніщенко. Загальний огляд інтимної лірики. Тема нерозділеного кохання у поезіях «Вона жила у клавішах роялю», «Розстріл».

ТЕМА 10. Гумор і сатира в регіональній літературі

Природа гумору та сатири в українській літературі.

Гумор і сатира в регіональній літературі. Роль Петра Ребра в літературному процесі Мелітопольщини. Загальний огляд гумористично-сатиричного доробку митця.

Роль гумору й сатири у викоріненні людських недоліків у прозовому доробку Михайла Рибки: збірки «Яблука для генерала», «Испытание», «Сны золотые», «Идет охота на волков», «Подарок из Атлантики».

Повчальна сила сатиричних творів Віктора Селезньова: «І від синця користь буває», «Компанійський характер», «Правду каже лікар», «Не зовсім дика», «Пригода в автобусі», «Вже вчений», «Прогрес».

Доброчливий гумор Миколи Білокопитова: «Підступний трюк», «Вузлики на вусах», «Геніальні заскоки», «Гість», «Екологічні зойки», «Єхидненькі запитання та зауваження», «Категоризми», «Іронічна серйозність буття».

ТЕМА 11. Специфіка прозового доробку мелітопольських письменників кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Ванда Мазуркевич-Росоловська. Кольористика роману «Прюнелевые туфельки».

Специфіка прозового доробку Марії Зобенко. Жанрово-тематичне розмаїття прози письменниці. Аналіз оповідання «Антонина – зими половина». Притча про вічні істини «Соловейки в огні».

Михайло Рибка. Синтез вигадки і реальності в оповіданнях «Висит груша», «О слишком умном визире», «О волшебных зеркалах».

Сергій Авдєєнко. Біографія як основа книги «Александр Тышлер и Мелитополь». Символізм роману «Тисяча й одна смерть: український рахунок». Місце роману в сучасному літературному процесі Мелітопольщини.

ТЕМА 12. Філософські аспекти поезії та прози Світлани Непомнящої

Біографічні відомості про авторку. Активна громадська позиція мисткині. Характеристика діяльності на посаді голови Мелітопольського літературного об'єднання імені Павла Ловецького. Роздуми над буденним і вічним у поетичних збірках «Калейдоскоп» і «Второе дыхание». Опозиції «свої/чужі», «життя/існування», «істинне/удаване» у збірці оповідань «Руни долі».

ТЕМА 13. Поетичний світ Віри Кулішової

Загальний огляд біографії мисткині. Діяльність на посаді секретаря Мелітопольського літературного об'єднання «Таврія». Тематична розмаїтість поетичного доробку. Виразність тропіки у поезіях «Мамині

квіти», «Соловей», «Я прилину», «Річка», «Мелітополю». Своєрідність поезії «Пісня про Бейбулатова».

ТЕМА 14. Таїна слова «одвічного скіфа» Олега Гончаренка

Іпостасі особистості Олега Гончаренка: поет, прозаїк, публіцист, перекладач, журналіст, волонтер, член Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України. Загальний огляд літературно-художнього набуtku митця, його жанрове й тематичне розмаїття: «Крони дитинства», «Петрогліфи», «Тяжіння сонця», «Світ очей моїх», «Напроти пам'яті», «Мрія і любов», «Дорога крізь хату», «Серцебуття», «Храм голосів», «Собор одкровенень», «Контражур натхнення», «Український порідник», «Буремні буриме свободи». Науково-популярна праця «Вертались запорожці з-за Дунаю» та її патріотична складова.

Творчість Олега Гончаренка як втілення життєвої позиції та світогляду митця через образ ліричного героя. Філософ митець у збірках «Крони дитинства», «Петрогліфи», «Тяжіння сонця». Інтимна лірика поета: збірка «Мрія і любов», присвячена дружині. Ознаки абеткової поезії у збірці «Буремне буриме свободи. Антологія сердечних відлунь». Художньо-концептуальна діада «любов-ненависть» у збірці поезій «Катрени оголошених картин (нав'яне живописом Івана Марчука)». Експериментаторство митця: гумористичний проєкт «Фантастичне купуасу», триптих фото-поетичних колажів «Мелітопольська паралель», «Столиця черешнева столиця», «Медовий блюз».

Тема 15. Здобутки публіцистики Мелітопольщини

Публіцистика як синтез літературної творчості та журналістської майстерності.

Огляд періодичних видань другої половини ХХ ст., які популяризувати твори мелітопольських письменників.

Публіцистичні розвідки Зої Коцюбинської-Єфименко: «Крым в жизни и творчестве М.М.Коцюбинского», «М.М.Коцюбинский. Мастерство писателя», «Коцюбинський в Криму», «Смарагдова легенда».

Специфіка доробку критика та публіциста Євгена Адельгейма «Поетичний «Молодняк», «Два драматурги», «Володимир Маяковський», «Микола Бажан», «Українська радянська поезія», «Василь Еллан», «Крізь роки».

Тема 16. Тематичне розмаїття творчого доробку Валерія Розова

Характеристика життєвого шляху. Огляд збірок «Откровение», «В стране чувств» та «Мир души моей». Тема війни та повоєння у поезіях митця «Свидание с сыном», «Ты помнишь, товарищ», «Земля моя», «Уже не лето на дворе». Метафоричність мови віршів «Две березы», «В вихре танца снег кружится».

Тема 17. Поетичні студії Олександра Фесюка

Загальний огляд біографії. Творчі здобутки Олександра Фесюка – члена Національної спілки письменників України. «Емоційно насичена інтелектуальність» як основа поезії митця. Трагедія народу і особистості в ліро-епічній поемі «Горячий цвет», присвяченій подіям Другої світової війни. Ліричні переживання та філософські роздуми автора в збірці «Моя Луна».

Тема сумління як шляху до самого себе у поезіях митця. Розмаїття інтимної лірики.

Тема 18. Творчий набуток Ольги Дунаєвої

Біографічні відомості. Містичні мотиви збірки поезій «Відьма». Нестабільність сьогодення як основа збірки «Армагедон». Експериментаторство авторки – «Автопортрет». Специфіка літературно-критичної праці «Поети рідного краю».

Тема 19. «Жіноча поезія» Галини Кравчук

Біографічні відомості. Розрізнення понять «жіноча» та «чоловіча» поезія. Загальний огляд творчого доробку. Специфіка форми «ліричного монологу» у віршах «Серце молчить», «Если...», «Любовь». Музичність пейзажної лірики поетеси. Пейзажна лірика Галини Кравчук. Образ ліричної героїні в контексті змалюваного навколишнього світу. Аналіз поезій «Осенний мотив», «Гроза».

Тема 20. Письменницькі здобутки співробітників і здобувачів вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Творчі здобутки випускника МДПІ Євгена Диріна. Загальний огляд життєвого і творчого шляху. Аналіз оповідань «Один в поле», «Дело, которому служишь».

«Перелітні острови долі» Бориса Кочерги.

Тематична розмаїтість поезії Алли Крилової.

Трансформаційні метафорично-казкові історії «Казки для дорослих принцес» Олени Даниліної.

Студентський літературний проєкт-проба пера «Літнародження_2.0».

Тема 21. Література Мелітопольщини: сучасний стан і перспективи

Здобутки літературного об'єднання імені Павла Ловецького на початку ХХІ ст. Літературний проєкт для молоді «Літнародження_2.0» як спроба активізації літературного процесу в місті. Тематичне та жанрове розмаїття сучасної мелітопольської літератури.

6. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
БЛОК I. Становлення та розвиток літературного процесу на Мелітопольщині													
Тема 1. Загальний огляд літературного руху на Мелітопольщині: від	4	2				2							

витоків до сучасності												
Тема 2. Мелітополь як джерело натхнення українських письменників	4	2				2						
Тема 3. Білінгвізм як ознака літератури Мелітопольщини наприкінці ХХ ст.	4	2				2						
Разом за блоком І	12	6				6						
БЛОК ІІ. ОСОБЛИВОСТІ ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ НА МЕЛІТОПОЛЬЩИНІ: ТЕНДЕНЦІЇ, ТВОРЧІ ПРОЦЕСИ, АКТУАЛЬНІ ПРОЦЕСИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ												
Тема 4. Феномен Павла Ловецького	4		2			2						
Тема 5. Літературна творчість Домки Ботушанської: тематика, жанрове розмаїття, образи, специфіка поетичної мови	4		2			2						
Тема 6. Світ поезії Івана Олексенка	4		2			2						
Тема 7. Людина і поет Віктор Орлов	4		2			2						
Тема 8. Дитяча література як невід'ємна складова літератури Мелітопольщини	4	2				2						
Тема 9. Поезія Світлани Аніщенко як ознака доби	4	2				2						
Тема 10. Гумор і сатира в регіональній літературі	5	2				3						
Тема 11. Специфіка прозового доробку мелітопольських письменників кінця	6		2			4						

XX – початку XXI													
Тема 12. Філософські аспекти поезії та прози Світлани Непомнящої	4		2			2							
Тема 13. Поетичний світ Віри Кулішової	4		2			2							
Тема 14. Таїна слова «одвічного скіфа» Олега Гончаренка	6	2	2			2							
Тема 15. Здобутки публіцистики Мелітопольщини	5		2			3							
Тема 16. Тематичне розмаїття творчого доробку Валерія Розова	4		2			2							
Тема 17. Поетичні студії Олександра Фесюка	4		2			2							
Тема 18. Творчий набуток Ольги Дунаєвої	4		2			2							
Тема 19. «Жіноча поезія» Галини Кравчук	4		2			2							
Тема 20. Письменницькі здобутки співробітників і здобувачів вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	4		2			2							
Тема 21. Література Мелітопольщини:	4	2				2							

сучасний стан і перспективи												
Разом за блоком II	78	10	28			40						
Усього годин	90	16	28			48						

7. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми лекції та питання, що вивчаються	Кількість годин
1	Загальний огляд літературного руху на Мелітопольщині: від витоків до сучасності 1. Регіональні особливості фольклору. 2. Внесок Дем'яна Семенова у зародження літературного руху в Мелітополі. 3. Становлення та творчі здобутки літературних гуртків довоєнного часу. 4. Відновлення літературного руху в 60-70-х роках ХХ ст. 3. Літературне об'єднання «Таврія» (нині – імені Павла Ловецького) як осередок літературного життя на Мелітопольщині у другій половині ХХ ст.	2
2	Мелітополь як джерело натхнення українських письменників 1. Своєрідність історії та культури Мелітополя. 2. Згадки про Мелітопольщину у творах відомих українських письменників-класиків (Олександр Довженко, Остап Вишня, Олесь Гончар, Юрій Яновський). 3. Загальний огляд поезій мелітопольських митців, присвячених місту та городянам.	2
3	Білінгвізм як ознака літератури Мелітопольщини наприкінці ХХ ст. 1. Історико-культурні передумови двомовності на Мелітопольщині. 2. Загальний огляд творчого доробку Володимира Гапоненка. Збірка «За вікнами немає ночі...» 3. Поетикальні особливості збірок Віктора Харіна: «Эхо», «Сердце на ладони», «Соловьиная отрава», «Осенний полонез», «Живу во времени твоём», «Во имя Твое»	2
4	Дитяча література як невід'ємна складова літератури Мелітопольщини 1. Поняття «дитяча література». Джерела та функції дитячої літератури. 2. Наталія Мацієвська – мелітопольська казкарка: біографічні відомості та творчий шлях.	2

	<p>3. Огляд поетикальних особливостей збірок «Мандрівка до країни Шоколадії», «Пригоди школяра Віті уві сні та наяву», «Мішок добрих казок».</p> <p>4. Унікальність казок психолінгвістичного характеру у збірці «Казки для дружньої сім'ї».</p>	
5	<p>Гумор і сатира в регіональній літературі</p> <p>1. Природа гумору та сатири в українській літературі.</p> <p>2. Роль гумору й сатири у викоріненні людських недоліків у прозовому доробку Михайла Рибки: збірки «Яблуки для генерала», «Испытание», «Сны золотые», «Идет охота на волков», «Подарок из Атлантики».</p> <p>3. Повчальна сила сатиричних творів Віктора Селезньова: «І від синця користь буває», «Компанійський характер», «Правду каже лікар», «Не зовсім дика», «Пригода в автобусі», «Вже вчений», «Прогрес».</p> <p>4. Доброзичливий гумор Миколи Білокопитова: «Підступний трюк», «Вузлики на вусах», «Геніальні заскоки», «Гість», «Екологічні зойки», «Єхидненькі запитання та зауваження», «Категоризми», «Іронічна серйозність буття».</p>	2
6	<p>Здобутки публіцистики Мелітопольщини</p> <p>1. Публіцистика як синтез літературної творчості та журналістської майстерності.</p> <p>2. Огляд періодичних видань другої половини ХХ ст., які популяризувати твори мелітопольських письменників.</p> <p>3. Публіцистичні розвідки Зої Коцюбинської-Єфименко: «Крым в жизни и творчестве М.М.Коцюбинского», «М.М.Коцюбинский. Мастерство писателя», «Коцюбинський в Криму», «Смарагдова легенда».</p> <p>4. Специфіка доробку критика та публіциста Євгена Адельгейма «Поетичний «Молодняк», «Два драматурги», «Володимир Маяковський», «Микола Бажан», «Українська радянська поезія», «Василь Еллан», «Крізь роки».</p>	2
7	<p>Таїна слова «одвічного скіфа» Олега Гончаренка</p> <p>1. Іпостасі особистості Олега Гончаренка: поет, прозаїк, публіцист, перекладач, журналіст, волонтер, член Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України.</p> <p>2. Загальний огляд літературно-художнього набуtku митця, його жанрове й тематичне розмаїття: «Крони дитинства», «Петрогліфи», «Тяжіння сонця», «Світ очей моїх», «Напроти пам'яті», «Мрія і любов», «Дорога крізь хату», «Серцебуття», «Храм голосів», «Собор одкровенень», «Контражур натхнення», «Український порідник», «Буремні буриме свободи».</p> <p>3. Науково-популярна праця «Вертались запорожці з-за Дунаю» та її патріотична складова.</p>	2

8	Література Мелітопольщини: сучасний стан і перспективи 1. Здобутки літературного об'єднання імені Павла Ловецького на початку ХХІ ст. 2. Літературний проєкт для молоді «Літнародження_2.0» як спроба активізації літературного процесу в місті. 3. Тематичне та жанрове розмаїття сучасної мелітопольської літератури.	2
Разом		16

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми та питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість годин
1.	Феномен Павла Ловецького 1. Загальний огляд життєвого шляху. 2. Внесок у розвиток літературного процесу на Мелітопольщині. 3. Павло Ловецький та Олесь Гончар. 4. Перекладацька діяльність 5. Гімн природі у прозі митця: «На власні очі», «Перші стежки-доріжки», «Билиці з дивокраю», «Гомін Зеленого клину» та ін.	бесіда, робота з художніми текстами	2
2.	Творчість Домки Ботушанської 1. Особливості історичного розвитку Буковини першої половини ХХ століття. 2. Доля письменниці – доля її поневоленого краю. Біографічні відомості про мисткиню. 3. Літературна творчість Домки Ботушанської: тематика, жанрове розмаїття, образи, специфіка поетичної мови. 4. Прозова спадщина авторки.	бесіда, робота з художніми текстами	2
3.	Світ поезії Івана Олексенка 1. Біографічні відомості про життя і творчість поета. 2. Тематика творів Івана Олексенка. 3. Розмаїття образів, пов'язаних із використанням народнопоетичних традицій. 4. Художні особливості поетичного слова митця. 5. Місце поезій, присвячених матері й Україні, у творчому доробку поета.	бесіда, робота з художніми текстами, презентація або створення фейсбук-сторінки (на вибір здобувача)	2

4.	<p>Людина і поет Віктор Орлов</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поет Орлов – дитина воєнного лихоліття. 2. Збірки поезій митця як відображення світогляду. 3. Особливості стилю, провідні теми й образ лірики поета. 4. Діяльність Віктора Орлова на посаді секретаря і голови літературного об'єднання ім. Павла Ловецького. 	бесіда, робота з художніми текстами, презентація або створення фейсбук-сторінки (на вибір здобувача)	2
5.	<p>Поезія Світлани Аніщенко як ознака доби</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальний огляд життєвого та творчого шляху поетеси. 2. Тематика поезій збірки «Осінній синдром». Специфіка віршів-сповідей ліричної героїні. 3. Основні мотиви збірки «Невагомість». 4. Одвічна теми «відносин/взаємин» митця і суспільства у поезії «Сумний триптих». 	бесіда, робота з художніми текстами, презентація або створення фейсбук-сторінки (на вибір здобувача)	2
6.	<p>Специфіка прозового доробку мелітопольських письменників кінця ХХ – початку ХХІ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ванда Мазуркевич-Россоловська. Кольористика роману «Прюнелевые туфельки». 2. Марія Зобенко. Притча про вічні істини «Соловейки в огні». 3. Михайло Рибка. Синтез вигадки і реальності в оповіданнях «Висит груша», «О слишком умном визире», «О волшебных зеркалах». 4. Сергій Авдеєнко. Біографія як основа книги «Александр Тышлер и Мелитополь». 	бесіда, робота з художніми текстами, презентація або створення фейсбук-сторінки (на вибір здобувача)	2
7.	<p>Філософські аспекти поезії та прози Світлани Непомнящої</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біографічні відомості про авторку. Активна громадська позиція мисткині 2. Характеристика діяльності на посаді голови Мелітопольського літературного об'єднання імені Павла Ловецького. 3. Роздуми над буденним і вічним у поетичних збірках «Калейдоскоп» і «Второе дыхание». 4. Опозиції «свої/чужі», «життя/існування», «істинне/удаване» у збірці оповідань «Руни 	бесіда, робота з художніми текстами, презентація або створення фейсбук-сторінки (на вибір здобувача)	2

	долі».		
8.	<p>Поетичний світ Віри Кулішової</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальний огляд біографії мисткині. 2. Діяльність на посаді секретаря Мелітопольського літературного об'єднання «Таврія». 3. Тематична розмаїтість поетичного доробку. 4. Виразність тропіки у поезіях «Мамині квіти», «Соловей», «Я прилину», «Річка», «Мелітополю». 	бесіда, робота з художніми текстами, презентація або створення фейсбук-сторінки (на вибір здобувача)	2
9.	<p>Тематичне розмаїття творчого доробку Валерія Розова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика життєвого шляху. 2. Огляд збірок «Откровение», «В стране чувств» та «Мир души моей». 3. Тема війни та повоєння у поезіях митця «Свидание с сыном», «Ты помнишь, товарищ», «Земля моя», «Уже не лето на дворе». 4. Метафоричність мови віршів «Две березы», «В вихре танца снег кружится». 	бесіда, робота з художніми текстами, презентація або створення фейсбук-сторінки (на вибір здобувача)	2
10.	<p>Поетичні студії Олександра Фесюка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальний огляд біографії. 2. Творчі здобутки Олександра Фесюка – члена Національної спілки письменників України. 3. «Емоційно насичена інтелектуальність» як основа поезії митця. 4. Трагедія народу і особистості в ліро-епічній поемі «Горячий цвет», присвяченій подіям Другої світової війни. 5. Ліричні переживання та філософські роздуми автора в збірці «Моя Луна» 	практичний розбір художніх текстів	2
11.	<p>Творчий набуток Ольги Дунаєвої</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біографічні відомості. 2. Містичні мотиви збірки поезій «Відьма». 3. Нестабільність сьогодення як основа збірки «Армагедон». 4. Експериментаторство авторки – «Автопортрет». 5. Специфіка літературно-критичної праці «Поети рідного краю». 	бесіда, робота з художніми текстами, презентація або створення фейсбук-сторінки (на вибір здобувача)	2
12.	<p>Творчість Олега Гончаренка як втілення життєвої позиції та світогляду митця</p>	бесіда, проблемні	2

	<p>через образ ліричного героя</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Олег Гончаренко – філософ митець у збірках «Крони дитинства», «Петрогліфи», «Тяжіння сонця». 2. Інтимна лірика поета: збірка «Мрія і любов», присвячена дружині. 3. Ознаки абеткової поезії у збірці «Буремне буриме свободи. Антологія сердечних відлунь». 4. Художньо-концептуальна діада «любов-ненависть» у збірці поезій «Катрени оголошених картин (навіяне живописом Івана Марчука)». 5. Експериментаторство митця: гумористичний проєкт «Фантастичне купуасу», триптих фото-поетичних колажів «Мелітопольська паралель», «Столиця черешнева столиця», «Медовий блюз». 	запитання, робота з художніми текстами	
13.	<p>«Жіноча поезія» Галини Кравчук</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біографічні відомості. 2. Розрізнення понять «жіноча» та «чоловіча» поезія. 3. Загальний огляд творчого доробку. 4. Специфіка форми «ліричного монологу» у віршах «Серце молчит», «Если...», «Любовь». 5. Музичність пейзажної лірики поетеси. 	бесіда, робота з художніми текстами, презентація або створення фейсбук-сторінки (на вибір здобувача)	4
14.	<p>Письменницькі здобутки співробітників і здобувачів вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Перелітні острови долі» Бориса Кочерги. 2. Тематична розмаїтість поезії Алли Крилової. 3. Трансформаційні метафорично-казкові історії «Казки для дорослих принцес» Олени Даниліної. 4. Студентський літературний проєкт-проба пера «Літнародження 2.0». 	бесіда, робота з художніми текстами, презентація або створення фейсбук-сторінки (на вибір здобувача)	
Разом			28

9. Самостійна робота

№ з/п	Теми і перелік питань що винесені на самостійне вивчення
1	Дмитро Донцов – ідеолог українського націоналізму, публіцист, літературний критик 1. Дмитро Донцов і Мелітополь. 2. Аналіз праці « Ідеї Шевченка про Бога і націю»
2	Літературна діяльність Івана Корвацького 1. Внесок Івана Корвацького у розвиток літератури в Мелітополі. 2. Аналіз поезій «День», «Двуединость», «Ночные думы», «На склоне лет».
3	Творчість Павла Ловецького як гімн життю 1. Пізнавальна цінність повісті «Гомін Зеленого Клину». 2. Рецензенти Ловецького: А.Рекубрацький, М.Чабанівський, П.Ребро, І.Олексенко.
4.	Творчість Домки Ботушанської 1. Традиції Тараса Шевченка у творчості Домки Ботушанської. 2. Автобіографізм поезій мисткині.
5	Творчість письменників – учасників визволення Мелітопольщини від німецько-фашистських загарбників 1. Микола Трублаїні. Уривок із книги «Оповідання про далеку північ» - «Сонце зникло», 2. Абрам Кацнельсон. Поезія «Дружинам загиблих на війні друзів». 3. Леонід Вишеславський – поет-академік. Вірші «Медовый город», «Мед». 4. Олесь Жолдак. «Балада про залп».
6	Соломон Лазурін (Баєвський) – кіносценарист з Мелітополя 1. Внесок Соломона Лазуріна в розвиток вітчизняного кінематографу. 2. Аналіз кіносценаріїв «Глаза, которые видели», «Три комнаты с кухней», «Баштанская республика», «Интриган».
7	Світ поезії Івана Олексенка 1. Специфіка інтимної лірики митця. 2. Аналіз поезій «Лист від матері», «Материн ранок», «Сповідь».
8	Поетичний світогляд Віктора Орлова 1. Місце «вічних тем» у доробку митця. 2. Реалізація творчого «Я» поета у збірці «Третья исповедь».
9	Казковий дивосвіт Наталії Мацієвської 1. Казкотерапія як ефективний спосіб розвитку особистості. 2. Загальний огляд казок-притч й оповідань для дорослих.
10	Концепт «кохання» в поезії Світлани Аніщенко 1. Загальний огляд інтимної лірики. 2. Тема нерозділеного кохання ц поезіях «Вона жила у клавішах роялю», «Розстріл».

11	Гумор і сатира в регіональній літературі 1. Роль Петра Ребра в літературному процесі Мелітопольщини. 2. Загальний огляд гумористично-сатиричного доробку митця.
12	Специфіка прозового доробку Марії Зобенко 1. Жанрово-тематичне розмаїття прози письменниці. 2. Аналіз оповідання «Антонина – зими половина»
13	Григорій Чухрай – кіномитець і літератор 1. Григорій Чухрай і Мелітополь. 2. Огляд кінематографічних робіт: фільми «Сорок первый», «Баллада о солдате», «Чистое небо», «Память». 3. Аналіз оповідання «Детство» з книги «Моя война».
14	Поетичний світ Віри Кулішової 1. Загальний огляд пізньої творчості авторки. 2. Своєрідність поезії «Пісня про Бейбулатова»
15	Тематичне розмаїття творчого доробку Володимира Гапоненка 1. Доба козаччини у поезіях «Здається: не скорено моря», «Мрія» 2. Тема батьківщини у поезіях «Озеро», «Дорога додому». 3. Автобіографізм віршів «Елегія», «Постфактум».
16	Пейзажна лірика Галини Кравчук 1. Образ ліричної героїні в контексті змальованого навколишнього світу. 2. Аналіз поезій «Осенний мотив», «Гроза».
17	Поетичний доробок Олександра Фесюка 1. Тема сумління як шляху до самого себе у поезіях митця. 2. Розмаїття інтимної лірики.
18	Творчість Сергія Авдєєнка 1. Символізм роману «Тисяча й одна смерть: український рахунок». 2. Місце роману в сучасному літературному процесі Мелітопольщини
19	Творчі здобутки випускника МДШ Євгена Диріна 1. Загальний огляд життєвого і творчого шляху. 2. Аналіз оповідань «Один в поле», «Дело, которому служишь».
20	Створення фейсбук-сторінки мелітопольського письменника (Павло Ловецький, Домка Ботушанська, Іван Олексенко, Віктор Орлов, Віра Кулішова, Валерій Розов, Володимир Гапоненко, Віктор Харін, Віктор Селєзньов, Ванда Мазуркевич-Россоловська) 1. Аналіз дописів про мелітопольських письменників на офіційній сторінці Літературного об'єднання імені Павла Ловецького (http://www.poetryclub.com.ua/litorg_a.php?litid=361). 2. Створення фейсбук-сторінки одного з мелітопольських письменників ХХ ст. (літературна персоналія на вибір здобувача).
21	Презентація поезії мелітопольського письменника (Олександр Фесюк, Олег Гончаренко, Ольга Дунаєва, Галина Кравчук, Світлана Аніщенко, Світлана Непомняща) 1. Аналіз поезій мелітопольських письменників кінця ХХ – початку ХХІ ст.

2. Створення презентації одного з віршів мелітопольського поета (літературна персоналія на вибір здобувача) за допомогою програм Microsoft Office PowerPoint, InShot тощо).
---

10. Методи навчання

Під час лекційних і семінарських занять використовуються такі методи: пояснювально-ілюстративний; проблемний; частково-пошуковий (евристичний); словесні (лекція, розповідь, бесіда, навчальна дискусія); наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження); практичні (конспектування, аналіз художніх текстів); організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; контролю та самоконтролю у навчанні.

11. Форми і методи контролю

Перелік тем, які будуть включені для оцінювання результатів навчання на певному етапі проведення контролю, відповідає блокам програми освітнього компонента.

Методи: тематична лекція, міні-лекція, емінар-дискусія, семінар-розгорнута бесіда, кейс-технології, технології візуалізації навчального матеріалу (скрайбінг, інтелект-карта), пошуково-дослідницькі проекти

Форми контролю: Усна та письмова, у тому числі: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестовий контроль, презентації з використанням засобів Microsoft Office PowerPoint, InShot тощо, виконання творчих індивідуальних завдань під час практичних занять, проведення поточного контролю, контролю виконання завдань самостійної роботи, періодичного контролю (перша та друга контрольні точки), оцінювання підсумкового (семестрового) контролю.

12. Критерії оцінювання відповідно до видів контролю

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького <https://drive.google.com/file/d/1HWL9vuhcizztkaC6wgF-zXhr43uGR1W0/view> та Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького <https://drive.google.com/file/d/1BDRNtAJupqmHkldtICJTkvL-LNTIjWRX/view>.

Загальна система оцінювання курсу	За семестр проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної
--	--

	<p>кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{\text{ср}}$) за діяльність здобувача на семінарських заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{\text{ср}}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $\text{ПК} = (X_{\text{ср}}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача на всіх заняттях $X_{\text{ср}} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $\text{ПК} = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) здобувачем отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $\text{КТ} = \text{ПК} + \text{ПКР} = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p> <p>Підсумковим контролем є залік. Загальний рейтинг складається з суми балів, отриманих за дві контрольні точки.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>«5» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно оперує літературознавчою термінологією. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки й узагальнення, вільно оперувати літературними фактами та відомостями.</p> <p>«4» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно визначає більшість літературознавчих термінів. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі не суттєві помилки,</p>

	<p>формувати висновки й узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно визначає половину літературознавчих понять і термінів. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно називає лише окремі літературознавчі поняття і терміни. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю.</p>

13. Рекомендована література

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авдеенко С.И. Виктор Харин. Уральский самородок. Мелитополь: Издат. дом МГТ, 2019. 137 с.: ил.
2. Авдеенко С.И. Искренняя песня Веры Кулешовой. Мелитополь: МГТ, 2020. 99 с.: ил.
3. Зайдлер Н.В., Атрошенко Г.І. «Одвічний скіф» Олег Гончаренко: «Я просто є. Ні, я незламно є!». Літературний портрет. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. 106 с.
4. Література Запорізького краю: хрестоматія творів кінця ХХ – початку ХХІ ст. / упоряд. О.О. Медко, О.О. Стадніченко. Запоріжжя: Дике Поле, 2019. 479 с.
5. Літературний світогляд Мелітопольщини: хрестоматія/ упоряд.: Н.В. Зайдлер, О.М. Гончаренко; за ред. О.В. Бабакової. Мелітополь: ТОВ «ВБ ММД», 2009. 485 с
6. Літературні феномени Мелітополя: статті, нариси, есе: літературознавчі студії/ за заг. ред. Н. В. Зайдлер. Мелітополь: ТОВ «ВБ ММД», 2013. 208 с.

7. Літнародження_2.0: збірка поезій та прози молоді міста Мелітополя / уклад. Т.В. Коноваленко. Мелітополь: Однорог Т.В., 2019. 15 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

8. Думок та почуттів сплетіння: збірник до 75-річчя Мелітопольського літературного об'єднання імені Павла Ловецького. Мелітополь, 2006. 248 с.

9. Дунаєва О. «Жизни вязь, написанная кровью...» *Калейдоскоп: избранное, стихи*. Мелітополь, 2004. С. 4-8.

10. Дунаєва Ольга. Критичні статті. Із циклу «Поети рідного краю». Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок мелітопольської міської типографії», 2005. 32 с.

11. Зайдлер Н.В. Методичні рекомендації, матеріали та завдання для семінарських занять і самостійної роботи студентів до курсу «Літературне краєзнавство». Мелітополь: МДПУ, 2004. 46 с.

12. Зотова В. Сон как реальность (рецензія на повесть М.Рыбки «Сны золотые»). *Мелітопольские ведомости*. 2004. № 84. С. 5.

13. Корицька Г.Р. Література рідного краю: навчально-методичний посібник. Запоріжжя: просвіта, 2002. 72 с.

14. Курманська В.А., Заменяєре О.М. Література Мелітопольщини: навчально-методичний посібник. Мелітополь, 2004. 96 с.

15. Літературне Запоріжжя. Бібліографічний довідник. Вип. 2. Запоріжжя, 2002. 54 с.

16. Письменники Запорізького краю. Запоріжжя: Хортиця, 2002. 580 с.

ХУДОЖНІ ТЕКСТИ

17. Авдеєнко С. Тисяча й одна смерть: український рахунок. Запоріжжя: Дике поле, 2006. 632 с.

18. Авдеєнко С.И. Александр Тышлер и Мелітополь. Мелітополь: Издательский дом МГТ, 2012. 88 с.

19. Аніщенко С. Невагомість: поезія. Запоріжжя: Дніпровський металург, 2006. 180 с.

20. Аніщенко С. Осінній синдром: поезія. К.: Редакції загальнопедагогічних газет, 2002. 112 с.

21. Ботушанська Д. Пісні рідної землі: вірші різних років. Мелітополь: Люкс, 2006. 56 с.

22. Гончаренко О. Буремні буриме свободи. Антологія сердечних відлунь: поезія. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2014. 135 с.

23. Гончаренко О. Дорога крізь хату. Запоріжжя: Дніпровський металург, 2004. 216 с.

24. Гончаренко О. Катрени оголошених картин (нав'яне живописом Івана Марчука). К.: Фенікс, 2011. 520 с.

25. Гончаренко О. Мрія і любов: поезії. Запоріжжя: Хортиця, 1996. 124 с.

26. Гончаренко О. Храм голосів. Мелітополь: ТОВ «Видавництво Мелітополь», 2006. 154 с.

27. Даниліна О. Казки для дорослих принцес. К.: Видавництво «БукРі», 2018. 117 с.
28. Даниліна О. Музика слів. Мелітополь: ООО «Видавничий будинок ММД», 2010. 42 с.
29. Кочерга Б. Перелетные острова: книга стихов. Симферополь: «Таврида», 2004. 223 с.
30. Кулішова В. Я не можу співати. Мелітополь, 2007. 31 с.
31. Ловецький П. На власні очі: Записки мисливця-натураліста. Запоріжжя: Запорізьке книжково-газетне видавництво, 1962. 64 с.
32. Мацеевская Н.Б. Приключения школьника Вити во сне и наяву. Мелитополь: ООО «Издательский дом МГТ», 2007. 44 с.
33. Мацеевская Н.Б. Путешествие в страну Шоколадию. Мелитополь: ООО «Издательский дом МГТ», 2007. 52 с.
34. Мацієвська Н. Мішок добрих казок. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2009. 68 с.
35. Мацієвська Н.Б., Гармаш О.Л., Гармаш А.Б. Казки для дружньої сім'ї. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2020. 128 с.
36. Непомняща С. Місце сили: оповідання. Мелітополь, 2010. 128 с.
37. Непомняща С. Руни долі: оповідання. Мелітополь, 2007. 144 с.
38. Непомнящая С. Второе дыхание. Мелитополь, 2004. 104 с.
39. Непомнящая С. Калейдоскоп: Избранное. Стихи. Мелитополь, 2004. 76 с.
40. Непомнящая С. Преодоление: поэзия. Мелитополь, 2010. 176 с.
41. Олексенко І. Закохався в Україну: поезії. Запоріжжя: РИП «Видавець», 1999. 95 с.
42. Олексенко І. Моє серце: поезії. Мелітополь, 1992. 58 с.
43. Олексенко І. На своїй землі: поезії. Мелітополь, 1993. 64 с.
44. Олексенко І. Пелюстки душі: поезії. Запоріжжя: РИП «Видавець», 1995. 58 с.
45. Олексенко І. Сонцекрай: поезії. Запоріжжя: РИП «Видавець», 1997. 123 с.
46. Олексенко І. Срібні звони: поезії. Запоріжжя: РИП «Видавець», 1995. 63 с.
47. Орлов В. А цветы остаются: стихотворения. Мелитополь, 2003. 76 с.
48. Орлов В. Из боли и радости: стихи. Мелитополь, 1993. 81 с.
49. Орлов В. Мои сентябри: стихотворения. Мелитополь, 1997. 48 с.
50. Орлов В. Третья исповедь: стихотворения. Мелитополь, 2001. 55 с.
51. Пусть песня сверлит шаг: сборник песен мелітопольських композиторов на стихи Виктора Орлова. Мелитополь, 2002. 39 с.
52. Розов В. В стране чувств: стихи. Мелітополь: Мелітопольська міська друкарня комітету інформації облдержадміністрації, 1997. 101 с.
53. Розов В. Мир души моей. Стихи разных лет. Мелитополь: Типография «Люкс», 2002. 124 с.
54. Розов В. Откровение: стихи. Мелітополь: Мелітопольська міська друкарня, 1994. 85 с.
55. Рыбка М. Сувенир из Атлантики (морские были): рассказы. Запорожье, Днепровский металлург, 2008. 244 с.
56. Фесюк А. Моя Луна: стихи и поэма. Запоріжжя: РИП Видавець, 1994. 64 с.
57. Фесюк А. Облака: стихи. Запоріжжя: РИП Видавець, 1993. 64 с.

58. Харин В. Во имя Твое. Мелитополь: ООО «Издательский дом МГТ», 2008. 106 с.
59. Харин В. Сердце на ладони: стихи. Мелитополь: Мелитопольская городская типография, 1993. 103 с.
60. Харин В. Соловьиная отравка. Запорожье: ВПК «Запоріжжя», 1996. 72 с.
61. Харин В. Эхо. Стихотворения. Поэма. Днепропетровск: Сич, 1991. 39 с.
62. Я живу в Мелитополе: поэтический сборник. Мелитополь, 2000. 103 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

63. Мелітопольський краєзнавчий музей. URL: <http://melitopol-museum.zp.ua/>
64. Міські бібліотеки Мелітополя – «Моя сучасна бібліотека». URL: <http://library.mlt.gov.ua/http://library.mlt.gov.ua/>
65. Літературне об'єднання імені Павла Ловецького. URL: http://www.poetryclub.com.ua/litorg_a.php?litid=361
66. Запорізька обласна бібліотека. URL: <https://zounb.zp.ua/>